

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

رساله دکتری پرستاری

'تبیین فرآیند زندگی با دیابت نوع I در نوجوانان'

استاد راهنما: خانم دکتر زهره پارسا یکتا

استاد مشاور: خانم دکتر طاهره نجفی قزljه

دانشجو: شهناز رستمي

آذر ۱۳۹۲

چکیده پژوهش

تبیین فرآیند زندگی با دیابت نوع I در نوجوانان

زمینه: یکی از فرآیندهای پیچیده در بیماری های مزمن از جمله دیابت، "زندگی کردن" بیماران با آن است. آگاهی از نحوه زندگی نوجوانان مبتلا به دیابت با توجه به شرایط و زمینه هایی که در آن قرار دارند، برای پرستاران و سایر افراد ارایه دهنده خدمات بهداشتی- درمانی سودمند و مهم می باشد. بدین ترتیب این پژوهش به تبیین فرآیند زندگی نوجوانان مبتلا به دیابت نوع I پرداخته است.

روش: این پژوهش با استفاده از روش کیفی؛ نوع نظریه بسترزاد انجام شده است. شرکت کنندگان ۲۱ نفر بودند؛ [شامل ۱۰ نوجوانان دیابتی، ۷ عضو خانواده و یک پزشک، یک مربی بهداشت، یک متخصص تغذیه و یک پرستار. نمونه گیری به صورت هدفمند شروع و سپس بر اساس کد ها و طبقات بدست آمده تا اشباع نظری ادامه یافت. داده ها با انجام ۲۵ مصاحبه و ۷ یادداشت برداری در عرصه گردآوری شدند. تجزیه و تحلیل داده ها بر اساس کد گذاری سه مرحله ای باز، محوری و انتخابی استراوس و کوربین (۱۹۹۸) و با استفاده از روش مقایسه مداوم انجام گردید.

یافته ها: تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که فرآیند زندگی کردن نوجوانان با بیماری دیابت، یک فرآیند پویا است. نوجوانان دیابتی در تعامل با بیماری، خانواده، دوستان و با برخورداری از منابع پشتیبانی مختلف و در دسترس و شرایط خاص اقتصادی و سطح تحصیلات توانسته بودند فرآیند زندگی خود را به سمت طبیعی شدن هدایت نمایند. تحلیل داده ها منجر به ظهور ۸ طبقه اصلی شامل؛ "واکنش روانی در برابر تشخیص بیماری"، "پذیرش بیماری"، "درک از خود"، "تلاش برای پیشبرد زندگی به سمت طبیعی شدن"، "دستیابی و حفظ زندگی طبیعی"، "برخورداری از پشتیبانی همه جانبه"، و "عوامل تسهیل کننده و باز دارنده" گردید. متغیر مرکزی "تلاش در پیشبرد زندگی به سمت طبیعی شدن" مشخص شد که بیانگر تلاش نوجوانان دیابتی برای کسب زندگی طبیعی و حفظ آن در واکنش به مواجهه با بیماری می باشد.

نتیجه گیری: پس از تحلیل یافته ها می توان نظریه زمینه ای را اینگونه بیان نمود؛ زندگی با بیماری مفهومی منحصر به زمینه (ماهیت بیماری، محیط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی) و تعاملی است که با تأثیر از این عوامل مختلف به صورت پویا و پیشرونده در راستای طبیعی شدن حرکت می کند. فرآیند اصلی زندگی نوجوانان دیابتی

را تلاش و تعهدی همه جانبه برای مدیریت مراقبت از خود برای حفظ زندگی طبیعی فرا گرفته است. بر کلیه افراد درگیر در ارایه مراقبت، بویژه پرستاران ضروری است که نوجوانان و خانواده هایشان را در این مسیر پیشرونده پشتیبانی و هدایت نمایند.

واژه های کلیدی: پرستاری، تئوری زمینه ای، زندگی با بیماری، دیابت نوع I، نوجوانان، مطالعه کیفی،

نظریه بستر زاد

TEHRAN UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES
FACULTY OF NURSING & MIDWIFERY

EXPLORATION OF LIVING WITH DIABETES TYPE I IN
ADOLESENTS

DOCTORAL DISSERTATION

SUPERVISOR: Dr.ZOHREH PARSA-YEKTA

CO- SUPERVISOR: Dr. TAHEREH NAJAFI GHEZELJEH

SHAHNAZ ROSTAMI

DEC ۲۰۱۳

Abstract

Exploration of living with diabetes type I in adolescents

Background: Living with the disease is one of the complex processes in the life of patient who has a chronic disease. In order to provide healthcare services, knowledge about the contextual aspects of living with the disease for adolescent with diabetes type I is important for nurses and other healthcare professionals. Therefore, the aim of this study is to explore the process of living with the disease in adolescents who have diabetes type I.

Method: A qualitative design using a grounded theory approach was conducted. Participants were 21 persons including 10 adolescents with diabetes, 7 family members of the adolescents, 1 nurse, 1 doctor, 1 dietician and 1 school health instructor. Process of sampling was started through the purposive method, and then continued using theoretical method to reach data saturation. The data was collected through 25 sessions of interview and 7 rounds of field note. The analysis approach by Strauss and Corbin (1998) was used to analyze the data.

Findings: It was found that, living with the disease as a dynamic process, was in interaction with the disease, family, and friends. Receiving support from different and available resources and also economical and educational levels redirected the adolescents' lives to normality. Moreover, eight themes were developed during data analyses: "psychological reaction against the diagnosis of disease", "disease acceptance", "self-perception", "struggling to move life toward normality", "attaining and maintaining normal life", "receiving support from different resources", and "facilitators and barriers". In this process "struggling to move life toward normality" was the core variable that was indicated the adolescents' reactions to maintain and preserve normal life with diabetes.

Conclusion: According to the results, the process of living with diabetes in adolescent is a context-depended concept in interaction with different factors that moves the adolescents to normal life. The process of living with diabetes in the adolescents is consisted of adolescents' struggle and commitment to self-care management to attain normal life. Healthcare professionals and nurses are required to guide and support adolescents during this process.

Keywords: nursing, grounded theory, living with the disease, diabetes type I, qualitative study